వ్యంగ్య కథ

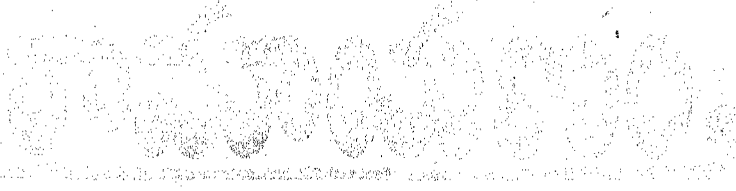

1. ప్రథమ సందర్శనం

నేనూ, రామం, సుబ్రహ్మణ్యం, పెద్ద సుబ్బారాయుడు పట్నంపెళ్ళికి వెళ్ళినప్పుడు "ఆడపెళ్ళివారి"ట్లో "భువి కవతరించిన విద్యుల్లత" వలె రామం కళ్ళ ఎదుట వెనుక మెరిసిన కనకాన్ని చూసి, రామం మూర్ఛిల్లాడు.

వెంటనే సుబ్రహ్మణ్యం పన్నీటి బుడ్డి అందుకుని శీతలోపచారం చేశాడు. కాని రామం లేవలేదు.

"పెళ్ళిళ్ళ సెక్రటరీ" అని మారయ్య బ్రహ్మగారు గొణిగారు: ఈ ఇంగిలీషు మందు ఆయుర్వేదం విన్నారో నావి.

"ఈ పట్నటూళ్ళో వినా పాటం డబ్బులోనిది తప్పించి వేరే సాత్త్వం దొరుకుతుందండి బ్రహ్మగారూ" అని 'బ్రహ్మ'గార్ని పొదారున్నాడే "సుబ్రహ్మణ్యం" ఒక తులం నస్యం రామం ముక్కులోకి ఎక్కించేశాడు......రామం లేవలేదు.

"అన్నా! ఇదీ, పచ్చిపిల్ల గుడంటాల్ని దట్టేకలిపి నూర్చి, ముక్కుసరేగా ఎర్రగా కాల్చి చురకేస్తే గుణం కనిపిస్తే తెలుస్తో!" అన్నారు బ్రహ్మగారు అమూల్యమైన తమ తులం "బుక్కా ఓటీ" వృథాగా రామం ముక్కులోకి పోతేని నిష్ప్రయోజనం చెయ్యటం చూసి కినిసి! రామం లేవాడు.

కొట్టుకి విలువైన మాటన్నారు బ్రహ్మగారు. "గుణం" వెంటనే కనిపించింది. నురక మాట విన పడుతూనే రామం మూర్ఛనిబోడ సంజీవిలాగా పని చేసింది. లేచి కూర్చున్నాడు "ఎక్కడున్నాను!" అంటూ.

"పల్లకాట్లో ఉన్నావు. లేచి కూర్చొని దుంప డేసు!" అన్నాడు మామూలు అలవాట్లో సుబ్రహ్మణ్యం.

పెళ్ళి పందిట్లో ఇదేం కూతలని నలుగురూ "మణ్యం" నోరు నొక్కేశారు. అదంతా ఏదో విధా నాదికి సంబంధించనిది.

ఇలాంటి సమయాల్లో రామం మూర్ఛనుంచి లేచిన తరువాత వాడి నోటంట వచ్చే మాటలు పత్రికలో ప్రచారం చెయ్యటానికి వీల్లేనివి. ఇది కనిపెట్టి, సమయజ్ఞుణ్ణయిన నేను, "వీడి క్కాస్త గాలి తగిలేస్తే సయం!" అన్నాను. సుబ్రహ్మణ్యం నా సూచన వెంటనే అందుకున్నాడు.

"అవును, నిజం, తప్పదు, లేపు, లేవదియ్యి. ఛీ వెధవా!" అని రామం రెక్క దొరక బుచ్చుకున్నాడు. ఇద్దరం కలిసి సెంటి, మోసి, ఈడ్చి రామాన్ని విడిదిలో మా సిగరెట్లకోసం ప్రత్యేకించుకున్న మూల గదిలోకి తీసుకుపోయాం గాలికోసం.

అంటే, మామూలు గదిలో గాలి ధారాళంగా వేస్తుందని కాదు. దాని కసలు కిటికీయే లేదు. గుప్పుమంటూ కూడా చాలా యిరుగ్గా వుంది. దాని రామానికి ఈ సమయంలో కావలసింది ధారాళమైన గాలి కాదు. బరువైనదీ, గుండె దిటవు కలిగినదీ, రామం మాటల్ని విని పారిపోనిదీ అయిన గాలి కావాలి. అలాంటి గాలి గొప్పింటి మాత్రమైన పెద్ద సుబ్బారాయుడు పట్నం యావత్తూ వెదకితే, మామూలు గదిలోనే దొరుకుతుంది. అందలి గాలి సాలెగూళ్ళతోటీ, సిగరెట్ల పొగతోటే బలిసి బరువెక్కింది. అట్టి గదిలోకి రామాన్ని మందు విసిరేశాం సేద దీర్చుకోమని.

నేనూ, మణ్యం కూడా జమిలిగానే, విడిగానో గదిలో దూరాం. మణ్యం ఒకటి, నేనొకటి సిగరెట్లు వెలిగించుకున్నాం. ఇంతలో రామం జ్ఞాపకం వచ్చి వెలిగించిం దొకటి వాడి పెదవుల మధ్య కుక్కేసి వేరే సిగరెట్టు వెలిగించుకున్నాను. రెండు నక్కల మూల గది గాలి పీల్చుకోగానే రామం సేద దేరినట్లు కనిపించాడు.

"ఏం, అపరాంతం పాపం అలా వచ్చావేం, చెప్పకుండా చేయకుండా?" అన్నాడు మణ్యం ఆప్యాయంగా.

"ఆ అమ్మాయిరా" అని మూలిగాడు రామం.

"మళ్ళీ ఏ అమ్మాయి?" అన్నాను నేను ఉలిక్కిపడి.

"అదేరా, ఆ గులాబీరంగు చీరకట్టిందే, వస్తూ మది? నీలం జాకెట్టూ, రెండు జైపులా......"

"ఇహ చాలు" అన్నాడు మణ్యం రామం నోరు మూస్తూ. "ఇన్నెక్కడ చూశావురా, నీ గుడ్డు మాడా! కన్ను పైకెత్తి చూసి ఒక్కసారి బొమ్మ తగిలిన గేదెలా విరుచుకు పడ్డావాడివి?"

"వినా రిల్లా మాట్లాడితేనే బతకనురా. ఆత్మహత్య చేసుకుంటాను" అన్నాడు రామం నా భుజం మాలీష్ చేస్తూ.

"అయితే పాపం, ఈసారి వీడి కొంచెం సాయం చేద్దాంరా పాపం!" అన్నాడు మణ్యం కరుణారసం ఉట్టిపడేలాగ.

"ఆ! ఆలా దారిలోకి రా!" అన్నాడు రామం కూర్చున్నవాడు ఒక్క కుప్పిగంతువేసి.

"అర్థశేరు పాలలో శేరు విషం కలిపి తాగించేద్దాం" అన్నాడు మణ్యం ఉత్సాహంగా.

రామం కంఠంలో చిన్న గుటక శబ్దం మాత్రం వినబడింది. వాడు చాలా బాధ పడ్డాడని నేం గ్రహించాం.

"ఇదేం పాపంరా, ఇప్పుడేగా ఆత్మహత్య చేసుకుంటానన్నావ్?" అన్నాడు మణ్యం నిరుత్సాహపడి పోయి.

"ఒరేయ్! నన్ను చంపకురా కుయ్యో!" అన్నాడు "మిత్రో" అనబోయి రామం. "ఇది గడ్డం కాదు నీ ఎడమకాలి చెప్పనుకో!" అని కూడా అన్నాడు మణ్యం ముతక గడ్డం మూటుడ్డుకుని.

"మణ్యం గడ్డాన్నిప్పటికి సరిగ్గా వర్ణించావురా!" అన్నాను వాడి ఉపమాన పటుత్వానికి ఆశ్చర్యపడి.

"నువ్వూరుకోరా. నీకు పుణ్యం ఉంటుంది" అన్నాడు రామం.

"ఒరేయ్ నే నీకు సాయం చేస్తానురా!" అన్నాడు మణ్యం లేచి నిలబడి అభయముద్రలో చేయి చాపి. "నీకు ఆ అమ్మాయితో సమాధానం అయ్యేవరకూ ఈ తల దువ్వకోను" అని కూడా అతిరాడు చాణక్యుడిలా పొజిపెట్టి, తల చెరిపేసుకుని.

నేను కొంచెం మూలిగాను. మణ్యం జుట్టు సహజ పాత చీపురుకట్టలా ఉంటుంది. దాన్నిప్పుడు చీపురుకట్టలా చేసేశాడు. ఎప్పుడు వాడికి సంధానం కాను. ఎప్పుడు వీడి మొహంచేసి నాలుక కొరుక్కోకుండా చూడను, అని నా మనస్సు పరి పరి విధాల పోయింది. నా బాధకి నన్ను వదిలి మణ్యం వెళ్ళిపోయాడు.

2. సమర నిర్మాణం

పెళ్ళి రెండవ రోజు మధ్యాహ్నం టిఫిను శ్రైంకి యావత్తూ భోగట్టా చేత బట్టుకుని విజయంది స్పష్టభాగంలా తల విరజిమ్ముకుని మణ్యం సాక్షాత్కరించాడు. కష్టార్జితం అయినసాటి టిఫిన్ ముందునా తిన్నాడు. రామం అప్పటికే నాలుగైదు అరటాకుల టిఫిన్‌లాగేసి కాఫీ త్రాగుతున్నాడు.

"ఒరేయ్! ఆ కాఫీ ఇలా ఇచ్చి ఇంకో రెండు గ్లాసుల కాఫీ పట్రారా!" అని ఆజ్ఞాపించాడు. దాన్నాన్ని రామం తోక నాళ్ళ సందున దక్కించి నాలుక ప్రేలాడ వేసుకుని విశ్వాస భరితమైన కుక్కలా కాఫీ తెచ్చేందుకు వెళ్ళిపోయాడు. ఈ లోపల ఆంధ్రా రాష్ట్రీయమైన టిఫిను మూడు గంటల్లో ఊదేశాడు మణ్యం. రామంగాడి చేసుకు కాఫీ గడగడ త్రాగేశాడు. వాడి దోరణి చూస్తే రామ కార్యం సాధించి వచ్చిన హనుమంతుడిలా ఉంది.

రామం రెండు గ్లాసుల కాఫీ తీసుకుని వగరుస్తూ వచ్చాడు. ఒక గ్లాసు కోసం నేను చెయ్యి చాచాను.

"ఒరేయ్! వాడి కివ్వకు" అని హెచ్చరించాడు మణ్యం. "అదిగా గే పట్టుకో. ఇప్పుడే వస్తా!" అంటూ గ్లాసు కాఫీ గడగడ త్రాగి, రామం చేతిలో ఉన్న రెండో గ్లాసుకోసం చెయ్యి చాచాడు. రామం అరచేతులు భూమిలోకి వంగి అది మూడా అందించాడు. అప్పటికి ఎణ్యం ఉగ్ర స్వరూపం పోవడం మొదలెట్టాడు.

"మీ శ్రీమద్ధనే కొత్త యాత్ర కావాలని ప్రకటించాడు గదండీ. అందు కోసమే వచ్చాను."

"మంచిదండీ. కానీ ప్రస్తుతం మేము భక్త హనుమాన్ వంటి చిత్రాలేవీ తీయటంలేదు."

"అలాగా అతే మీ రిప్పుడు తీస్తున్నది గ్రహణగర్వభంగమేనా?"

"రామం, నువ్వు భోగట్టా [illegible]" అన్నాను [illegible].

ఒక నిమిషం గడిచాక "[illegible]" అన్నాడు రామం. ఉండబట్టలేక,

"అసలే, ఆ కంగారే వచ్చినాడు" అన్నాడు మా [illegible] విశాలంగా చూశాను. వాడెప్పుడు వచ్చాడో నాకు మాత్రం జ్ఞాపకం లేదు.

"అవును. అదే ఉంటాడు" అన్నాడు రామం.

ఒక అరగంట తరువాత మణ్యం చెప్పాడు:

"ఆయన పేరు వ్యాసులుగారు. నిత్య [illegible] గారు. ఊళ్ళో కుర్రాళ్ళు 'వ్యాసులైన్‌గారు' అంటారు"

"ఎవర్రా ఆయన?" అన్నాను నేను.

"రామం, ఏమన్నావు?"

"వ్యాసులైన్‌గారు"

"ఓ! అది కాదు. ఇందాక"

"ఆ, ఆ కంగారే వచ్చావు"

"శభాష్! కనకం నాదే! ఆ అమ్మాయి పేరు కనకం" అన్నాడు మణ్యం.

"కనకం!" అన్నాడు

రామం పూర్తిగా [illegible] చిన్న గొంతుతో "కనకం" అన్నాడు. మణ్యం మళ్ళీ [illegible].

"కనకం!" అన్నాడు రామం.

నాకీ సంభాషణకి అంతు కనిపించలేదు. [illegible] మళ్ళీ కనకం అనకముందే "ఇంతకీ, ఇంతేనా, మళ్ళీ తెచ్చిన భోగట్టా?" అన్నాను.

"ఇంతేనా అంటావా? ఇదెంత కాదురా!" అని [illegible] మణ్యం చెప్పిన [illegible] తుంచేశాను.

"[illegible] చెయ్యలేదు, చేసే [illegible]." అని నాతో [illegible] మణ్యం.

"[illegible]" అన్నాడు రామం.

"[illegible]"

"[illegible]"

"[illegible]"

"[illegible]!......" అన్నాడు రామం [illegible].

"[illegible]"

"ఇంతే" అన్నాడు రామం నిశ్చితంగా. వాడి కింక మిత్ర భేదంలో పదాలేవీ జ్ఞాపకం లేవని గ్రహించాను.

"[illegible] రెండిళ్ళవతల. [illegible] గోత్రం" ఇంకా కొంచెం భోగట్టా [illegible] మణ్యం.

"[illegible] గోత్ర మేనా!" అన్నాను నేను కాసేపం [illegible] జ్ఞాపకం వచ్చి. మణ్యం నాకేసి మిత్ర చూశాడు.

"వాళ్ళే [illegible]. నువ్వేమిటి?" అన్నాడు రామం.

"[illegible]" అని [illegible] మణ్యం.

"[illegible] కాదు. [illegible]" అని తప్పు దిద్దాను.

"ఒరేయ్, [illegible]. నీ మొహం [illegible]" అన్నాడు మణ్యంతో రామం నా [illegible].

"[illegible], సీనుగురాయుశర్మ" అన్నాడు మణ్యం.

ఇక నేను మాట్లాడలేదు.

పది నిమిషాలు పోయాక మణ్యమే "ఆ అమ్మాయి కింకా వివాహం కాలేదు" అన్నాడు ఆఖరి భోగట్టా [illegible].

రామం పన్నెండడుగులు ఎగిరి, క్రిందపడి మళ్ళీ బంతిలా పైకిలేచాడు. [illegible] కందుకంలా [illegible] ఇదే మొదటిసారి.

"ఇవాళ రాత్రే మనం వాళ్ళింటి ఆతిథ్యం స్వీకరిస్తాం" అన్నాడు మా భోగట్టా చార్యులు.

ఈ మాట వినేసరికి నాకు మణ్యం అసాధ్యుడే నని పించింది. రామం ముఖం ఒక్కసారి జ్వాలా తోరణం లాగ వెలిగిపోయింది.

"అప్పుడే మనకి ఆతిథ్యని [illegible] ఆహ్వానం సంపాదించావు [illegible]?" అన్నాను.

"ఆ [illegible]" అన్నాడు రామం.

"అవును" అన్నాడు మణ్యం. కాని వాడి 'అవును' నా ప్రశ్నకో లేక రామం సుభాషితానికో వర్తిస్తుందో అంతు పట్టలేదు.

"అయితే, రాత్రి వ్యాసులైన్ మావగా రింటికి [illegible]" అన్నాడు రామం సగం స్వగతంగా.

"[illegible] తిండి గోల! తిండి [illegible] ఆతిథ్యం [illegible]" అన్నాడు మణ్యం.

రామం నిశ్శబ్దంగా తెంప తీసుకున్నాడు.

ఒక అరగంట గడిచింది. ఈ నిశ్శబ్దం ఇంక నేను భరించలేకపోయాను.

"నేనూ అలా ఆడపెళ్ళివా రింటివేపు వెళ్ళి, ఒక వంద ఏళ్ళలో మీ కిద్దరికీ కలిపిస్తాను. ఇక్కడే ఉండండి" అన్నాను గిర్రున వెనక్కి తిరిగి.

"ఒరే, వాడెళ్ళిపోతున్నాడురా" అని బావురు మన్నాడు రామం.

"పోకు, పోనకు, ఇదారా" అన్నాడు మణ్యం సాగాంత రిస్తూ. నేను మళ్ళీ గిర్రున వెనక్కి తిరిగాను.

"ఆతిథ్యము మూడు రకములు. ఒకటి: వాళ్ళు మనల్ని పిలిచినది. రెండవది: పిలవకుండానే, వాళ్ళ అంగీకారంమీద మనం వెళ్ళినది. మూడవది: పిలవ కుండా, అంగీకారంతో నిమిత్తం లేకుండా మనకు మనం వెళ్ళినది. ఈ మూటిలో ఆఖరి దత్యుత్తమంబు" అని ఉపన్యసించాడు మణ్యం.

"ఏబ్రిటా. మతిలేని మాటలు! ఇప్పుడు రాత్రి పిలవా పెట్టకుండా జబర్దస్తీగా వ్యాసులైను మావగా రింట్లో దూరవలదా మంటావా? పళ్ళూడగొడతారు" అన్నాను.

"నీకు మా వేబ్రిటా దొంగ వెధవా?" అన్నాడు రామం మూంచి కోపంతో.

వాడి మాట లెక్క చెయ్యకుండానే మణ్యం నాకు సమాధానం చెప్పాడు. "పిలవకుండా, అంగీకారంతో నిమిత్తం లేకుండా ఆతిథ్యం స్వీకరించేటప్పుడు పళ్ళూడ గొట్టండి మావగారూ! అని వీధి గుమ్మం లోంచి జొరబడతావా? వాళ్ళకి తెలియకుండానే స్వీకరిస్తాం."

"నువ్వు మావగారూ అంటున్నావు" అని ఆక్రోశించాడు రామం.

"చావకురా. ఇంతకీ మణ్యం, దొడ్డి దారేదేనా చూశావా?" అన్నాను.

"మరేమి టనుకున్నావ్? మణ్యంతోక పట్టుకున్నవా డెవడూ గోదావరిలో కొట్టుకుపోలేదు......"

"తెలనూ లేదు. నడుముకి రాయి కట్టుకున్నట్లే అయితే, ఎక్కడా దొడ్డిదారి?" అన్నాను త్వరగా మణ్యం నా మీదికి లంఘించక పూర్వమే.

"వ్యాసులైన్‌గారి ఇంటి పడమటి వేపు....."

"ఈ వూళ్ళో పడమ రెటుదా?" అన్నాడు రామం కుతూహలంగా.

"పడమర ఏ వూళ్ళోనైనా ఒక వేపే ఏడుస్తుంది. నీ కెందు కెప్పైతే మాత్రం? నే నొకణ్ణి తగు అడ్డానుగా!"

"అవును వద్దాపులే. ఇంతకీ ఆ దొడ్డి తలుపు తెరిచే దెవరు?"

"దొడ్డి తలుపు కాదు—గోడ తలుపని నే నన్నానా?" అన్నాడు మణ్యం.

"నేను గోడలు దూకనుస్మా" అన్నాడు రామం దృఢంగా.

మణ్యం అందుకున్నాడు "మూడడుగుల గోడ దూకలేనివాడివి, నువ్వు లేపు అయిదున్నరడుగులు కన కాన్ని పెళ్ళాడి మాత్రం......"

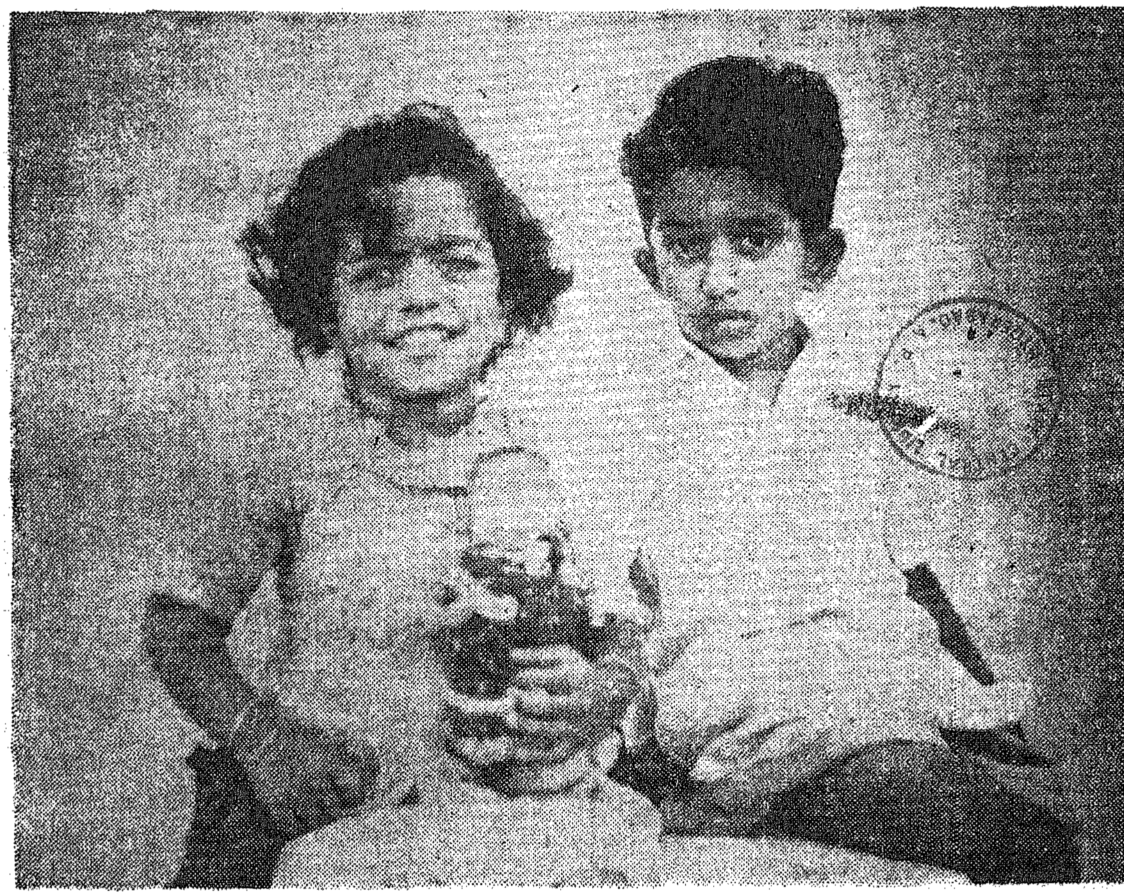

జిత

—ఫోటో: శ్రీ బి. బి. శాస్త్రి

"కనకంకోసం ఎన్ని గోడలేనా దూకుతాను" అన్నాడు రామం జాలిగా మొహం పెట్టి.

"బాబూ, బీరో ఎవళ్ళకేనా, బుక్కు బోడల వాటున్నా?" అంటూ బ్రహ్మగారు మా వైపు చుక్కాని తిప్పుకుంటూ వచ్చారు.

"అక్కో, లేదక్కీ. ఉత్తి జాకీ సిగరెట్టు గోలెట్టు బక్కీ?" అన్నాడు మున్యాం అక్కణ్ణించి వెళ్ళిపోతూ.

"వెళ్ళేసి వెధవలక్కీ, బోగరు బొత్తలాటు" అని గొణుక్కున్నారు బ్రహ్మగారు.

3. ప్రాకారా పరోహణం

నిర్ణీత ప్రకారం రాత్రి పదకొండు గంటలకి రామాన్ని లేవదీసి ఏడు రెళ్ళు పద్నాలుగు సిగరెట్టు పొగతో వాడి కళ్ళమీది నిద్ర తేలగొట్టి, తిట్టి, కొట్టి, హింసించి, విశ్వల వ్యాసబుగా [illegible] గోడ దగ్గరకి లాక్కెళ్ళాం నేనూ, మున్యాం కలిసి.

"ఇది ఇంటికి పడమర కాదురా" అన్నాడు.

"ఏ దిక్కయితే ఏం! గోడయుంటే" అన్నాడు మున్యాం.

"అయితే నువ్వు రెండడుగులేనా, ఎత్తు?" అని అడిగాడు రామం మున్యాన్ని నిలదీసి.

"[illegible], పదు యూ సెమయూ [illegible] నువ్వు [illegible]" మున్యాం మండి [illegible].

"కాదురా, గోడ నిలంబెం. సుమారు రోక అడుగు ఎత్తుంది కదా, సాయంత్రం గోడ మాదాడుగులు ఎత్తన్నావు కదా, నీ ఎత్తంత్తె ఉండాలి? రెండడుగు, అవునా కాదా?" అన్నాడు రామం కళ్ళల్లోడు ముక్కు దిబలకి లాక్కుని.

"[illegible] లాగా ఆ కళ్ళ జోడు విడిచి, నెండ మబిబి గోడవల విసిరేస్తాను" అన్నాడు మున్యాం.

"కళ్ళ జోడుకి పేరం వెంటేసుకు [illegible], నా వెంట మబిబి గోడవల విసిరేస్తే కనకం ఇంట్లో పడేసా పోతాను" అన్నాడు రామం కళ్ళ నీళ్ళు పెట్టు కుని.

మున్యాం జరిగి నిలబడిపోయాడు. "దా పరి. చెప్పి నువ్వు వెయ్యి. ప్రత్యి అనడు. ముందు నా భుజం మీద కూర్చుని, గోడమీద కె బాటు" అని పెరు న్నాడు మున్యాం.

"వద్దే, లాభం లేదు" అన్నాడు రామం.

"లాభం ఉంది. ఎక్కు" అన్నాడు మున్యాం.

"లేదురా."

"ఉందిరా."

"లేదురా."

"ఉందిరా"

నేను కలగజేసుకోకపోతే వాళ్ళిద్దరి సంభాషణా ఆ రాత్రి తెమలదని నాకు అనుభవపూర్వకంగా తెలుసు. ఒకసారి ఒక టార్జాన్ సినిమా మొదటి ఆటకి వెళ్దామని మున్యాం నాకు భయం, రాదని రామం, "పిచ్చివాడి రాత్రి తెల్లవార్లూ "వాద్దు" "అప్పుడు" అన్న రెండు మాటలూ అనుకుంటూ సినిమా హాలు దగ్గర గడిపారు. పోనీ రెండో ఆట అయిపోయాకేనా ఇంటి కెందుకు రాలేదురా అంటే, అప్పటి కసలు సినిమా మాటే మరిచిపోయారట. తెల్లారి నే వెళ్ళి తీసు కొచ్చాను. "[illegible] కాలం గడిపారు వెధవల్లారా" అంటూ.

"ఒరే మున్యాం, అనవసరంగా వాణ్ణిప్పుడు బలవంతపెట్టి గోడెక్కిస్తే, మాత్రం దించేవాళ్ళెవరు, దిగి మాత్రం వాడేం చెయ్యాలి? అస లిది మాత్రం అనవసరం కదేరా" అన్నాను.

"నీ మాత్రం మాత్రం నాకు ఏమాత్రం నచ్చలే మాత్రం చెప్పేవాడు మాత్రం ఏమిరా, చెప్పు వెధవా! నీ మాత్రం ఎండిపోనూ!" అన్నాడు మున్యాం.

"కాదురా, మున్యాం నువ్వే ఆలోచించు, [illegible] చెప్పకేనా తెల్లంత దూరమని గొంతి [illegible] చెప్పు" అన్నాను.

"[illegible] ఎక్కించవచ్చు. ఎక్కించే [illegible]

లిచితేటంటుండాలి గాని. పైనొక గిలక్కొట్టి, ఎక్కే వాడి పీక కో తాడు ముడేసి లాగితే ఆకాశ దీపంలా అవలీలగా ఎక్కుతాడు" అన్నాడు మణ్యం. అందుకే నేమో వాళ్ళ నాన్న వాణ్ణి ఇంజినీరు చేద్దామనుకున్నాడు.

కాని రామం ఒక సందేహం వెలిబుచ్చాడు: "నువ్వు చెప్పినట్లు ఎక్కిస్తే దార్లో మనిషి చచ్చిపోతాడేమోరా!"

"నీలాంటి చచ్చు వెధవయితే కిందేవున్నా చచ్చిపోతాడు. ఇంతకీ ఎక్కుతావా లేదా. ఎక్కకపోతే నే నింక నీ దరిద్రపు గొడవల్లో కలగజేసుకోను" అన్నాడు మణ్యం.

"ఎక్కుతాన్లేరా" అన్నాడు రామం చిక్కు గొంతుకతో.

మణ్యం భుజంమీద ఎక్కటానికి రామానికి నేను సాయం చేశాను. ఎలాగో పడుతూ లేస్తూ గోడ అంచు సాధించి పైకి లేచాడు రామం. రామం పైకి లేస్తూండగానే తక్కువ రెండు ఇటుకలు ఢీకొట్టుకున్నట్లు చప్పుడయింది. గోడ కటునుంచి ఒకటి ఇటునుంచి ఒకటే మొత్తం రెండుగావు కేకలు వినిపించాయి. రామం రెండు ముక్కలయి గోడకి ఇటో ముక్కా అటో ముక్కా పడి అలా అరిచాడేమో— కాదు, అరిచా యేమో—అనుకున్నాను.

నే నొక సెప్పుగంటకళ్ళు మూసుకుని నేలమీదికి చూశాను. రామం రెండు ముక్కలూ గోడ కివతలే ఉన్నాడు. అసలు ఒక ముక్కగానే ఉన్నాడు. మణ్యం అడుగునా రామం పైనా పోగ్గాపడి ఉన్నారు. కాని లేవలేకపోతున్నారు. రామం మణ్యం తనమీద ఉన్నా డనుకుంటున్నాడు. అసలే చీకటి. పైగా పడ్డ అదురుకి శరీర స్మరణ కూడా వాడికి కొంత తగ్గిపోయినట్లుంది.

"నువ్వు నామీద పడ్డావు లేవరా బాబూ" అన్నాడు రామం.

"లేవలేకపోతున్నానురా. నా మీద ఆ వెధవ పడి లేవటం లేదు." అన్నాడు మణ్యం. తనమీద నేనున్నా ననుకుంటున్నాడు వాడు.

"ఏ వెధవా?" అన్నాడు రామం ఇంకా కొంచెం వీలుగా మణ్యం మీదికి జరిగి.

"నువ్వేరా, లే" అని నేను రామం చెవి పట్టుకుని లేవదీశాను.

రామం బరువు దిగ్గానే మణ్యం త్రాచుపాములాగ లేచాడు. అసలు సంగతి వాడి కింకా తెలియలే దనుకుంటాను. నామీదకి ఒక్క చెంపకాయ విసిరాడు. "మమ్మల్నెందుకురా అలా పడేశావు?" అంటూ నేను సమయానికి ఎందుచేతో రోజు బాగుండి ఒక అరడుగు వెనక్కి తప్పుకున్నాను. మణ్యం దెబ్బ తిన్నగా పోయి గోడకి తగిలింది. "అమ్మోయ్" అని ఒక్క ఎగురు ఎగిరాడు మణ్యం చెయ్యి గిలగిచ్చకాయలా విదిలేస్తూ. పైగా గోడని కొట్టిందేకాక!

మణ్యం ఇంకా చెయ్యి విదుపుకుంటూ ఉండగానే రామాని కా చీకట్లో ఏం కనిపించిందో కాని, "అమ్మబాబోయ్" అని ఒక్క అరుపు అరిచాడు నన్ను కౌగలించుకుని.

నేను వాడి కౌగిలిలోనుంచి కదలకుండానే అష్టదిక్కులూ, భూమీ చూసి, తల పైకి ఎత్తుదును గదా, సరిగ్గా రామం ఎక్కబోయిన చోట గోడ మీద మనిషి తల ఒకటి లీలగా కనిపించింది. నా ప్రాణాలు పైవి పైనే పోయాయి. వ్యాసులుగారు వాళ్ళమామ్మయికోసం గోడెవరూ దూకకుండా దెయ్యపు తలని కాపలా పెట్టారేమో అనుకున్నాను.

రామం ఏదో చెబుదామని కాబోలు "కెక్కురు కెక్కురు" అంటున్నాడు. కౌగిలి మరి కాస్త బిగిస్తూ. మణ్యం ఈ లోకంలో లేనట్లున్నాడు; చెయ్యి విదుపుతూనే ఉన్నాడు.

ఆఖరికి దెయ్యపు తలే ముందు మాట్లాడింది: "ఎవడురా! నా తలకి ఢీకొట్టి గోడకింద దాక్కున్నాడు?"

ఇందాకా రామం పడిపోయినప్పుడు గోడవతలనుంచి గావు కేక పెట్టింది ఈ తలే అయివుండాలి. ఎందుకంటే ఇంతలో రామం నా కౌగిలి వదిలి దెయ్యపు తల వైపు చెయ్యి చూపించి, "వీడేరా, నేను గోడెక్కబోతుంటే నా తలకి తలొగ్గాడు!" అన్నాడు. వాడి ధైర్యం చూసి నా గుండెలు నోట్లో కెగిరాయి.

"ఇద్దరున్నారా, దొంగ వెధవలు?" అంది దెయ్యపు తల.

"ముగ్గురున్నాం. నీకు రే జీకటా?" అన్నాడు రామం. వాడు మొదట్నుంచీ లెక్క తప్పేస్తే ఒప్పుకునే రకం కాదు; దెయ్యం అయేది మణ్యం అయేది.

"ముగ్గురున్నారా, దొంగ వెధవలు?" అంది

"ఉన్నాం" అన్నాడు రామం.

ఇప్పటికి మణ్యానికి చెయ్యి నొప్పి సర్దుకున్నట్లుంది. "నువ్వెవడివోయ్. మహా పేల్తున్నావ్?" అన్నాడు.

"నేను జగన్నాధాన్ని. అక్కడే ఉండండి. దిగొచ్చి

(మిగతా 57 వ పేజీలో)

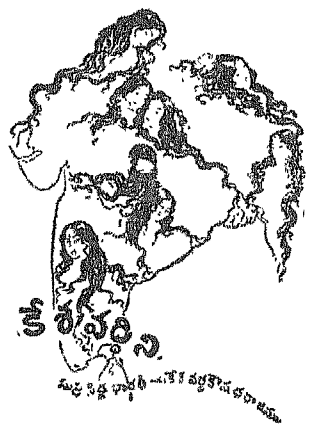

వీరు స్వతంత్ర భారత నదీమతల్లులు కారు. కేశవర్ధిని ఉపయోగించి, సుందర సుకుమార వినీల కుంతల సమృద్ధినిగన్న భారత నారీమణులు.

కేశవర్ధిని

వెంట్రుకలను పెంచి, పోషించి అందపరచును.

కేశవర్ధిని షాంపూ

మీ శిరోజములను శుభ్రంగాను, సువాసనగాను ఆరోగ్యంగాను ఉంచును.

అంజన్ కాటుక

మీ కన్నులకు విశిష్టత్వం కలిగించి వాటిని జబ్బులనుంచి కాపాడి ఆకర్షణీయముగా ఉంచును.

తయారి:

కేశవర్ధిని ప్రాడక్ట్సు, కోయంబత్తూరు-1

CP.

ఆత్మీయుడు

(26 వ పేజీ తరువాయి)

కూడా కష్టపడతారు. అందరూ కలిసి 'అమ్మ వద్దని' బ్రతిమాలుతారు. నానా గోల చేస్తారు. పెద్ద కూతురికి తెలిస్తే, తనకోసం అంత మంచి రాముణ్ణి కసాయి వాళ్ళకు అమ్మి వేయడానికి ఇష్టపడదు. ఎందు కొచ్చిన గొడవ. ఇంకో దారి చూద్దాం'' అనుకొన్నాడు.

చివరకు భార్య నగలు తాకట్టు పెట్టి, డబ్బుతెచ్చి అప్పు సర్దుబాటు చేసుకొన్నాడు.

వారం రోజులు గడిచాయి. ఆ రోజు ఎవరో పరాయివాళ్ళు, జీవాల వ్యాపారం చేసేవాళ్ళు ఆ వూరు వచ్చారు. వాళ్ళు నరసయ్య ఇంట్లోవున్న మంచి ఒకటో రకం పొట్టేలును గురించి విని, ఎలా అయినాసరే, దాన్ని కొని తీరా లనుకొన్నారు. దాన్ని గొర్రెల మీదికి వదలడానికి, మందలున్నవాళ్ళు ఎంత డబ్బయినాసరే ఇచ్చి కొనుక్కొనే అవకాశముంది. ఇటుప్రక్క గొర్రెల మందలు తక్కువ కాబట్టి కాలు పట్టని పొట్టేళ్ళ విలువ వీళ్ళకు తెలియదు. తమ ప్రాంతాల్లో వీటికి మంచి విలువ వుంటుంది. అంచేత కొని తీరాలనుకొన్నారు.

ఆ సాయంకాలం నరసయ్య పొలం నుంచి వచ్చేసరికి ఇంటిముందు ఎర్రని తలపాగాలు చుట్టుకొని ఇద్దరు మనుష్యులు కనిపించారు నరసయ్యకు.

''మాది తంజావూరు. జీవాలకోసం వొచ్చినాము. మీది పొట్టేలు వొకటి వుందని వింటిమి'' అన్నాడు అందులో ఒకడు.

''ఉన్నమాట నిజమే. కాని నాకు దానిని ఇచ్చే ఉద్దేశం లేదు. రండి లోపలికి రండి. ఇక్కడే భోజనం చేసుకొని పోదురు'' అన్నాడు నరసయ్య.

''తాము అట్లా అంటే బాగలేదు. మేము దుడ్డు తక్కువ ఇస్తామని మీరు అట్లా అని వుంటారు. మీది మంచి జీవం. దీనికి నలభై రూపాయలు ఇస్తాము. ఇంతకన్న ఎక్కువ ఎవరు ఇస్తారు? తాము యోచించి చెప్పండి!'' అన్నా డతను.

''నాకు ఇచ్చే ఆలోచన లేదని చెప్పినప్పుడు మీరు అడగటం బాగులేదు. దయచేసి వెళ్ళండి'' అని లోప లికి వెళ్ళాడు నరసయ్య.

''అయితే ఇవ్వ దన్నమాట'' అన్నాడు వారిలో మరొకతను.

''ఇవ్వను'' అన్నాడు లోపలినుంచే నరసయ్య.

ఇలా వాళ్ళు రాముణ్ణి అడిగినట్లు ఇంట్లో ఎవరికీ చెప్పలేదు నరసయ్య. భార్య ఇచ్చేయ మంటుందని నరసయ్యకు తెలుసు. సీనుకు తెలిస్తే భోజనం మానేసి నానా అల్లరి చేస్తాడు. చిన్న పిల్లలు దిగులు పడిపోతారు.

రాత్రి భోజనంచేసి, అరు బయట చల్లని గాలిలో పడుకొన్నాడు. ఆ రాత్రి ... వచ్చి అడిగారు. ... ఇవ్వనని చెప్పేసరికి వెళ్ళిపోయారు.

ఉదయం లేవగానే సీను చేసే మొదటి పని రాముడు దగ్గరకు వెళ్ళటం. ఆ రోజు ఉదయం కూడా అలాగే వెళ్ళాడు. మామూలుగా కట్టివుంచిన చోటులో రాముడు కనిపించలేదు.

''రాముడూ'' అని గట్టిగా పిలిచాడు. కనిపించలేదు. దొడ్డి, ఇల్లూ వెదికాడు. ఎక్కడా కనిపించలేదు. గాభరాపడి తండ్రిని లేపి చెప్పాడు. ఆయనా గాభరాపడి వచ్చి చూశాడు. రాత్రి తెంపుకొని వెళ్ళిపోయిం దేమోనని, చుట్టుప్రక్కల ఇళ్ళూ, వాకిళ్ళూ వెదికారు.

ఆ రోజంతా సీను నరసయ్య, పనివాళ్ళు వూరూ, పొలాలూ వెదికారు. ఎక్కడా రాముడి జాడ కనిపించక పోయేసరికి అందరూ దిగులు పడిపోయారు. సీను ఉదయంనుంచి మంచినీళ్ళు ముట్టుకోలేదు. అదే పిచ్చిగా తిరుగుతున్నాడు.

రెండు మూడు రోజులు గడిచాయి. రాముడి చిరు నామా లభించలేదు. నరసయ్య అంత పెద్దవాడే రాముణ్ణి తలచుకొని బాధ పడుతున్నాడు. ఆయన భార్య ''ఎవరో రాత్రి వచ్చి పట్టుకుపోయారని'' వాళ్ళను తిడుతూ అదే పనిగా తిడ్తోంది. పిల్లలు ఏమ్తుండనే ఆతతో మాటి మాటికీ ద్వారంకేసి చూస్తున్నారు. రాముణ్ణి గురించే మాట్లాడు కొంటున్నారు.

సీను ఎంత బలవంతం చేసినా భోజనం చేయలేదు. రాత్రిళ్ళు నిద్రపోవడం లేదు. పగలంతా తిరుగుతూనే వున్నాడు. ''రాముడూ.....రాముడూ అని పిలుస్తు న్నాడు. రాత్రి కలత నిద్రలో పలవరిస్తున్నాడు. దిగులుతో చిక్కిపోయాడు. అప్పు డప్పుడు తలుసు కొని తలచుకొని, దుఃఖంతో కృంగిపోతున్నాడు.

ఆ రాత్రి అమ్మకానికి అడిగినవాళ్ళు దొంగతనంగా పట్టుకుపోయి వుంటారని నరసయ్య నిర్ణయించు కొన్నాడు. వాళ్ళకోసం వెదకడం వృథా అని పూరు కొన్నాడు.

మరో మూడు రోజులలో సీను అలసిపోయి పడు కొన్నాడు. పడుకొని మరి కొన్నాళ్ళు లేవలేదు. ''రాముడు రాముడ'ని కేకలు వేస్తున్నాడు. ఎవ రెంత చెప్పినా వినిపించుకోలేదు. అలాంటి మరొకదాన్ని తెప్పించి యిస్తామన్నా వొప్పుకోలేదు. రాముడు అతని ప్రియమైన స్నేహితుడు. వాళ్ళిద్దరి మధ్య ఒక రకం ఆత్మీయత ఏర్పడింది. ఆ ఆత్మీయతను మరో భౌతికమైన జీవం ద్వారా అతను పొందలేడు.

సీనుకు జ్వరం వచ్చింది. మతి కూడా చలించిం దన్నారు వైద్యులు. అయితే గట్టి ప్రయత్నంచేత నరసయ్య సీనును బ్రతికించుకొన్నాడు. అతని కొక మంచి పొట్టేలు పిల్లను కొనిపెట్టాడు.

జబ్బునుంచి లేచిన తర్వాత సీనుచేసిన మొట్ట మొదటి పని ఏమిటి అంటే, ఆ కొత్త పొట్టేలు పిల్లను కోపంతో ఒక్క తన్ను తన్నాడు. అది అరిచే సరికి, రాముడు జ్ఞాపకం వచ్చి బాధపడ్డాడు... ఆ పిల్లను తాడు విప్పి తరిమేశాడు. మళ్ళీ ''ఏటి జోలికి పోరా'' దనుకొని తన పుస్తకాలు సర్దు కొన్నాడు. ★

రామాయణం

[20 వ పేజీ తరువాయి]

ముగ్గురు వెధవల్ని తగ్గొట్టిస్తాను'' అన్నాడు అతి సహజ స్వరంతో.

పై మాట వినటంతోటే రావాని కేం తోచిందో పరుగు లంకించుకున్నాడు.. ''ఓ రామారావ్!'' అంటూ, మల్యం కూడా పరుగెత్తి రావాన్ని పట్టుకుని వెనక్కి లాక్కొచ్చాడు.

''ఈ జగన్నాథం సంగ తేమిటో కనుక్కుందా వుండరా బృహన్నలా!'' అన్నాడు రావూ నుద్దేశించి మల్యం. ఉత్తర కుమారుణ్ణి పట్టుకున్న బృహన్నల అని తరు వాత నే ననకుండా వాణ్ణి బృహన్నల అనేసినట్లు కనిపించింది నాకు.

''ఎవరివోయ్ నువ్వు?'' అన్నాడు జగన్నాథం.

''చెప్పరా? జగన్నాథన్నీ, అయితే నా వ్యాసుల మావయ్య తలుపు తీసుకొస్తున్నాడు, చూస్తారు లెండి'' అంటూనే జగన్నాథం గోడ దూకి నా ముగ్గుర ప్రక్కనుంచి లేచివేసి పరుగెత్తాడు.

''మామా మావయ్య వేస్తున్నాడుబా'' అని సీటారీ వేశాడు రావం.

కాని మాకు వాడి విచారణ చేసేందుకు టైము లేదు. గోడ ప్రక్కనుంచి వ్యాసులుగారే గాబోలు, వెయ్యేత్తు మనిషి, ఒక చేతిలో కర్ర, ఒక చేతిలో లాంతరూ తీసుకుని ''ఎవర్రా వాడు?'' అంటూ ప్రత్యక్షం అయ్యారు.

అలా కేక వెయ్యటంతో ఆయన ఉద్దేశం ఏమిటో అర్థం కాలేదు. మేము ఫలానా ఫలానావారి మను మల్యం, ఫలానావారి అబ్బాయిలం, ఫలానా గోత్రం, పూర్తి ఎడ్రసు ఫలానా అని చెప్పి వెనకటి వాళ్ళలాగ ''అహంభో'' అని సాష్టాంగ పడతా మనుకున్నారో ఏమిటో! అలా పడితే ఒక్కొక్కణ్ణీ పీ పట్టి పన్ని దెబ్బలు కొట్టేద్దామని; దురాశ! ఆయన అలా అను కునే ఉంటే చాలా పొరపాటు పడ్డాడని మనని చేస్తు న్నాను. ఎందుకంటే ఆయన కేక వినిపించగానే, ముందు బృహన్నలా, తరువాత ఉత్తర కుమారుడూ, ఆ వెనుకనే నేనూ, ఏదో అర్జంటు పని జ్ఞాపకం వచ్చి పరుగెత్తి వెళ్ళిపోయాం. ఈ అర్జంటు పని సంగతి నాకు తరువాత తెలిసింది. ''ఏరా, జగన్నాథం సంగతి కనుక్కున్నట్లే ఈయన సంగతి కూడా కనుక్కోలేకపోయావా?'' అని మల్యాడు నే నడిగితే, మల్యం చెప్పాడు. వాడికి సరిగ్గా అదే సమయానికి వేరే అర్జంటు పని జ్ఞాపకం వచ్చి అక్కణ్ణుంచి పోడా పుడిగా వెళ్ళిపోయాట్ట. మే మిద్దరం పిరికిపందల్లా తన వెనకాలే పారిపోయి వచ్చామట.

మేమూ పది అంగలు వేసేసరికి ఎదురుగా కొంచెం స్థూల విగ్రహం మాకై వేంచేస్తోంది. వెనక తట్టు వ్యాసులుగారు కొంచెం జోరుగానే వెంటాడుతున్నారు. ఇంకా మా గురించి తిట్లు అడుగుతూనే ఉన్నారు. ''ఎవర్రా వాడు?'' అంటూ. ఒక్క ... అయిపోయిందనే అనుకున్నాను. ...

వస్తున్న విగ్రహం మమ్మల్ని పట్టుకునేందుకు రావటం లేదు. (ఆ విగ్రహం మా బ్రహ్మగారిదని మాకు తరువాత తెలిసింది). ఆయన మట్టుకు ఆయనే మా కదం చూసి కలగదొక్కుకుని ఆ ఇరుకు వీధిలో మేం ఎటు వెడితే అటే వస్తున్నాడు. ఆఖరికి రామం తిన్నగా ఆయనలోకి దొర్చుకుపోయాడు. ఆయన చేతిలో-చెంబు గాబోలు భళ్ళున క్రిందపడిపోయింది. బ్రహ్మగారు బోర్లా బొక్కలా కూలిపోవటం నేను కళ్ళారా చూశాను. మేం మాత్రం పరుగు తగ్గించ లేదు. సందు మళుపు తిరిగేసరికి "దొంగ గాడిద కొడకా, దొరికావా?" అని వ్యాసులుగారి కంఠస్వరం "బల్లెందుక్కొడతావయ్యా, నీ మొహం తాలబడా" అని బ్రహ్మగారి కంఠస్వరం, ఇంచుమించు ఒకేసారి వినిపించాయి. ముగ్గురం విడిదిలో మామూలు గదిలో పడి మరీ వెనక్కి చూశాం.

4. పునర్దర్శనం

మూడవ రోజు ఉదయం పెళ్ళివా రింట్లో కాఫీ గొంతు దిగ్గానే మణ్యం ప్రారంభించాడు: "కొంచెం అలా వూరి చివరిదాకా వెళ్ళి, ఈ జగన్నాధం గా డెవడో, వాడు వ్యాసులైన్స్ మావయ్యని ఎందు కన్నాడో తేల్చుకొద్దాం."

"ఒరేయ్, వాడి పేరెత్తకు. వాడు మనిషను కుంటున్నావా? కూతురు కోసం ఎవడూ గోడ దూక్కుండా వ్యాసులు ఈ డి. టి. జగన్నాధాన్ని కాపలా పెట్టాడు" అన్నాను.

"డి. టి. అంటే?"

"దెయ్యపు తల" రామం నా వైపు భయంగా చూశాడు.

"ఏడిశావు చెవలవాజా! వాడిక్కాళ్ళూ చేతులూ ఉన్నాయి. వ్యాసులు తలుపు తీసుకురావటం చూసి, ఉడాయించాడు" అన్నాడు మణ్యం.

"అయితే పద" అన్నాను.

రాత్రి జరిగిన సంగతి చిలవలూ పలవలూగా మా పేర్లు మినహాగా, విడిదిలో అందరికీ తెలిసింది. బ్రహ్మ గారి వొంటిమీద వ్యాసులుగారు కొట్టిన దెబ్బలు అందరూ స్వయంగా చూశారు. ఆయన మమ్మల్నే మన్నా గుర్తించాడేమో నని నాకు అనుమానంగా ఉంది. మాకేసి ఉరిమి చూస్తున్నాడు.

మేం చెరువు గట్టు వైపు పోతుంటే ఒక గిరజాల జుట్టు యువకుడు మా కెదురయ్యాడు.

"ఏ వూరండి మన్ది?" అన్నాడు.

"మన పేరేమిటండి?" అని ఎదురు ప్రశ్న వేశాడు మణ్యం.

"జగన్నాధం" అన్నాడు యువకుడు. ఆ పేరు వినగానే నేను కొంచెం నిర్ఘాంతపోయాను. రామం ముఖం మల్లె పువ్వులా పాలిపోయింది. రాత్రి రామంతో గోడమీద ఢీకొట్టింది. ఈ మనిషేనని తెలుస్తూనే ఉంది. ఎలాగంటే వాడి మొహంమీ దున్న బొప్పె ఇతనికి కూడా మారేడు కాయంత బొప్పి కట్టింది.

"అహో, ఏమీ నా భాగ్యము! వెదుకబోయిన తీగ కాళ్ళకు దగిలినట్లయ్యె." అన్నాడు మణ్యం నాటకం ఫక్కీలో.

"ఏమి యా తీగ?" అన్నాడు జగన్నాధం కూడా నాటకంలో లాగ.

"మీ కోసమే వెదుకుతున్నాను" అన్నాడు మణ్యం నాటకం ఫక్కీ (ఏ కళ్ళ నున్నాడో)

"ఏం, మీరు నాటకం కంపెనీ పెడ్తున్నారా?" అన్నాడు జగన్నాధం ఉత్సాహంగా.

"ఆ అదే. మీకు వ్యాసులైన్‌గారే మేం లారు?" అన్నాడు మణ్యం.

"మావయ్య మా మేనమామ."

"అబద్ధం" అన్నాడు రామం.

"అబద్ధం కాదు వాళ్ళమ్మాయిని నేను పెళ్ళి చేసు కోటానికి నిర్ణయం అయిపోయింది" రామం ముఖం మళ్ళీ వాడిపోయింది.

"ఎవరా నిర్ణయిస్తే?" అన్నాడు మణ్యం దూకు డుగా.

"నేనే, నేనూ కనకం నిర్ణయించుకున్నాం. మా మావయ్య కిష్టం లేదనుకోండి. అయినా పెళ్ళయి పోతుంది"

"ఏమీ అవదు" అన్నాడు రామం.

"నువ్వూరుకోరా, రామిగా!" అన్నాడు మణ్యం.

"ఎందు కవదు? సూరయ్య బ్రహ్మగారు కూడా ఈవేళ మా మావయ్యని కదుపుదా నన్నాడు" సూరయ్య బ్రహ్మగారు అవటం మా వూరే అయినా ఆ చుట్టుపట్ల చాలా ఊళ్ళలో పెళ్ళిళ్ల పేరయ్యగా పని చేస్తూంటాడు.

"అయితే, జగన్నాధంగారూ, రాత్రి మీ మావయ్య గారింట్లో దొంగలు పడ్డారుటే?" అన్నాడు మణ్యం.

"ఏం మీరు సియ్యైడీలా?"

"అబ్బె, కాదు. వూరికే అడుగుతున్నాం. పెళ్ళి కొచ్చాంలెండి. వూరికే అడుగుతున్నాం.

"అవును. నేను ముగ్గురు వెధవల్ని కళ్ళారా చూశాను. ఒకడు అచ్చు మీలాగే—అచ్చు ముగ్గురూ మీలాగే ఉన్నారు" అన్నాడు. రామం ఒక అడుగప్పుడే వెనక్కి వేశాడు. నేను పట్టుకున్నాను.

"మీ రెలా చూశారు? అన్నాడు మణ్యం.

"మీతో అబద్ధ మెందుకూ? రాత్రి ఏం తోచక కనకంతో కబుర్లు చెబుదామని గోడ దూకాను. తీరా చూస్తే, మా మావయ్య మెలకువగా ఉన్నాడు. తిరి గొచ్చేస్తూంటే ఒక వెధవ సరిగ్గా సమయానికి గోడెక్కుతున్నాడు. వెధవకి నా తల తగిలి మహా గట్టి దెబ్బ తగిలింది లెండి" అని రామంకేసి చూసి హఠాత్తుగా ఆగి "అరే, మీ తల కెల్లా దెబ్బ తగిలింది?" అన్నాడు. రామాన్ని నేను గట్టిగా పట్టుకునే ఉన్నాను.

"అబ్బె, విడిదిలో గుమ్మాలన్నీ బాగా కిందగా ఉన్నాయి కదూ, పొద్దున్న లేస్తూనే ఓ గుమ్మానికి బోణీ కొట్టాడు వీడు" అన్నాడు. మణ్యానికింత సమయస్ఫూర్తి ఉందని కళ్ళారా చూడకపోతే నమ్మే వాణ్ణి కాదు.

"అలాగా? మీ పేరు చెప్పారు కాదు."

"నా పేరు సుబ్రహ్మణ్యం. అయితే మీ మావయ్య గారింటికి తిన్నగా వెళ్ళక, గోడెందుకు దూకారు?"

"వీధి గుమ్మంలోంచి వెళ్ళి కనకంతో మాట్లాడితే మా మావయ్య డొక్క బద్దలు చేస్తాడు."

"అలాగా, ఇప్పుడే కొంచెం పనుంది, వస్తాం మళ్ళీ కనిపిస్తాం" అంటూ వక్క వినయం నటిస్తూ మణ్యం ముందుకు దారితీశాడు.

మేం చెరువు గట్టెక్కుతూంటే, కనకం కూజా బిందెతో నీళ్ళు ముంచుకుని వస్తోంది. రామంముందు గానే చూసినట్లున్నాడు. నా చెయ్యి గట్టిగా నొక్కే స్తున్నాడు.

"అదుగోరా, మీ పంబా! వెళ్ళి మాట్లాడు" అని ముందుకు తోశాడు మణ్యం.

"నువ్వు మాట్లాడి పెట్టరా" అన్నాడు రామం గునుస్తూ.

"నీ మొహం! మరిపోయిం దేమిటి?—దెప్పొచ్చేస్తే. కూరగాయలా మాట్లాడి పెట్టడానికి, వెళ్ళు వెర్రి వెధవా!" అని ముందుకు గెంటు కెళ్ళాడు మణ్యం.

"ఏ ఎవరు మీరూ? దారొదలండి" అంది. కనకం గద్దిస్తూ. అచ్చు ఆ కంఠం, ఒడ్డూ పొడుగూ వ్యాసులుగారిదే. ఎదురుగా చెయ్యెత్తు చీరకనిపించక పోతే ఆయనే అనుకునేవాళ్ళం.

"నేను నేను" అన్నాడు రామం.

"నువ్ నువ్వుకాకపోతే నే నౌతానా? దా రొదులు" అంది కనకం.

"నేను—నేను"

"పక్క తప్పో! నత్తాడా" అంది.

ఇంక రామం పౌరుషం వచ్చినాబోలు ధారాళంగా అనేశాడు. "నేను నిన్ను పెళ్ళాడతాను"

"అడా దయ్యింది. నేనూ జగన్నాధం బావని పెళ్ళి చేసుకుంటాను."

"ఏక్కిరి! దెయ్యపు తల జగన్నాధాన్ని పెళ్ళి చేసు కుంటుందిట. ఢీళ్ళ" అన్నాడు రామం చూపుడు వేలుకి మధ్యవేలుని ఎక్కించెడుతూ.

"ఛిపా, జగన్నాధం బావ దేం దెయ్యంతల్గాడు నీదే దెయ్యంతల" అంది కనకం వొంగి ఎడమ చేత్తో రామం 'ఢీళ్ళ' విడిపేస్తూ. "మరి పేరో?"

"రామం" అన్నాడు గర్వంగా మొగం వాలేసి.

"స్ చిం, చప్పగాంది" అంది కనకం చప్పరించి.

"కనకం, నన్నే చేసుకో, కనకం!" అన్నాడు రామం గారాబంగా.

"నీ గిర్జాలున్నాయా?" అని సవాల్చేసింది.

"లేవు. పెంచుకుంటా"

"పెంచున్నా వయ్యింది. నువ్వు నాట్యంలో క్యార్తేస్తావా?"

"నేర్చుకుంటాను"

"నేర్చున్నా వయ్యింది. నీకు మా వూధి మొక్కుండా?"

"లేదు. చెక్కించుకుంటా నూదిగా"

"చెక్కించుని కంపించు. అప్పుడు చేసుంటాను" అంటూ కనకం రామాన్నో ప్రక్కకి భుజంతో గెంటు కుని వొయ్యారంగా చరచరా వెళ్ళిపోయింది.

"నడవండ్రా పోదాం" అన్నాడు రామం సంతో షంగా.

"ఎక్కడి కా దూకుడు?" అన్నాడు మణ్యం

"వద్దాబత్తు డింటికి. ముక్కు సూదిగా చెక్కించేసుకుంటాను"

"సోహారి వెధవా! వెధవా ముప్పై వ్వెధవా!" అన్నాడు మణ్యాం.

ముప్పావంటే సరిపోలేదు గాబోలు. "తొమ్మిదీ బై ఫదో వంతు వెధవని ఎందు కనలేదు. అది పెద్దది కదా?" అన్నాడు రామం. వాడి దెలాగేనా లెక్కల బుర్ర.

"అది వాడికోసం అట్టే పెట్టుకున్నాడు. సరేగాని, ఇంక నీ జుట్టు ఇంత తుమ్మ జిగురు రాసి దువ్వేసుకో రాదూ, బాధేస్తోంది?" అన్నాను.

"నయంనే! వీడికి కనకంతో సమాధానం అయ్యే దాకా అదలా ఉండవలిసిందే" అన్నాడు స్థిరంగా మా చాణక్యం.

"ఇంకేం సమాధానంగా నా మాట విని దువ్వేసుకో. ఆ అమ్మాయి నన్ను ప్రేమించటం లేందే!" అని రామం కూడా ప్రాధేయ పడ్డాడు.

కాని మణ్యాం "నువ్వింత దద్దోజనాని వనుకోలేదు" అన్నాడు రామాన్ని.

"నా మాట విను మణ్యాం" అన్నాడు రామం.

"నువ్వింత జారుడు మెట్టు వనుకోలేదు"

"లాభం లేదు మణ్యాం!"

"నువ్వింత......మరీ......" ఇంకోమాట కోసం వెతుక్కుంటున్నాడు. ఇదే సమయం అని వాళ్ళ సంభాషణ కద్దుపడ్డాను నేను.

"అయితే ఇప్పు డేం చేద్దాం మన్నావు?

"ఏం వన్నాను రామం?"

"జారుడు మెట్టన్నావు"

"ఛ! మొన్న అన్నమాట. అప్పుడే మరిచిపోయావా?

"ఆఁ! మరే, మరే. ఆ కంగారే వద్దన్నావు"

నే వింక చెరువు గట్టుమీద బైఠాయించాను. మామూలు పావుగంటా అయిపోగానే మామూలు ఉపన్యాసం ఇచ్చాడు—దాని సారాంశం ఇది: ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో కనకం ప్రేమ అంత లెక్కించవలసింది కాదుట. ఆడవాళ్ళ ప్రేమలో స్థిరత్వం ఉండదుట. కాని పరిస్థితులు మా కిప్పుడు బాగా అనుకూలించా యుట. "ఇప్పుడు మనం వ్యాసులైనుగార్ని ఎదు ర్కోవాలి" అని ఉపన్యాసం ముగించాడు.

"ఆయన్నే ఎదుర్కోటం, చంపేస్తా(డోయ్" అన్నాడు రామం. రాత్రి ఆయన జోర్గా, బ్రహ్మగారి వొంటిమీది దెబ్బలూ జ్ఞాపకం తెచ్చుకుని వణికి పోతూ.

"ఎదుర్కోటం అంటే దెబ్బలాట కాదోయ్ సత్తి లింగం! వెళ్ళి, అయ్యా, ఇదా మీ అమ్మాయిని మా స్నేహితుడు, నవ మన్మథుడు రామం పెళ్ళాడతా నంటున్నాడు. తమ అభిప్రాయం ఏమిటి. కట్నం వానుక అక్కర్లేదు, అని నేను గనక కదిపానా వ్యాసులైను కరిగిపోతాడు"

"వాడునా మణ్యాం ఇన్నాళ్ళనుంచి వాళ్ళ మేన ల్లుడు మొంటి పెడుతూంటే కరగని వ్యాసులైను ఇవాళ నువ్వొక అబద్ధం ఆడావని కరుగుతాడా?" అన్నాను.

"మేనల్లుణ్ణి తప్పించుకోటానికేనా మన సమ్బంధం ఒప్పుకుంటాడోయ్, పిచ్చి పుల్లం భొట్లా! నే చెప్పిం దాంట్లో అబద్ధం ఏవుంది?

"అబద్ధం లేదు మరి? రామాన్ని నవ మన్మథు డనటం కంటె అబద్ధం ఏముంటుంది?" ఈ మాట నే నంటే రామం కొంచెం రాజుకున్నాడు.

"ఏడిశావులేవోయ్, మూరికే అంటాం. అసలు నే చెప్పిం దాంట్లో నవ్వుబుందో లేదో చెప్పు."

"ఉందిలే. అవును గాని మేనల్లుడంటే వ్యాసు లైన్ కంత మంటెందు కంటావ్?" అన్నాను.

"ఏమో మరి. అదీ కనుక్కుందాం"

"ఆ కంగారే వొద్దన్నాడు" అని వంత పాడాడు రామం.

౫. కేశాకర్షణం

అదే మధ్యాహ్నం పెళ్ళివారంతా సామాను సర్దు తోంటే మేం ముగ్గురం యథాశక్తిగా ముస్తాబై, వ్యాసులుగా రింటికి బయలుదేరాం. మణ్యాం నెత్తి మీద ముళ్ళపొద మాత్రం దువ్వుకోలేదు. మేం ఎంత బతిమాలినా సరే'ససేమిరా'అన్నాడు. దారిలో మణ్యాం, మేం వ్యాసులుగారి దగ్గర నడుచుకోవలసిన పద్ధతి గురించి క్రింది విధంగా పూర్తి ఉత్తర్వులు జారీ చేశాడు:

"వ్యాసులైనుగారు అగ్గి భరాటాలా కనిపిస్తున్నాడు. అతి జాగ్రత్తగా, వినయంగా, విధేయతగా నడుచు కోవాలి. మాట తూలావా అసలే నీది వెధవ నోరు (నన్నుద్దేశించి) ఆ పారపళ్ళు నాలుగూ వూడగొట్టి పుణ్యం కట్టుకుంటాడు. అసలు నువ్వే కాదు, మీ రిద్దరూ కూడా అట్టే మాట్లాడకండి. ఆయన కెలా సర్దాలో అలా నే సర్దుకుంటాను. ఆయన మిమ్మల్ని మాట్లాడిస్తే మాత్రం, ముక్తసరిగా అవును, కాదు, అన్నట్లు సమాధానం చెప్పండి. వీలుంటే అది కూడా వద్దు. ఊరికే మీ మెడలు మీ దున్న దిష్టి పిడతలు అవునంటే ఆడించండి, కాదంటే వూపండి"

"తప్పు చెప్పావ్. అవునంటే వూపాలి. కాదంటే ఆడించాలి" అన్నాడు రామం.

"నోర్మూయ్. చెప్పిం దంతా విన్నారా లేదా?" అని గర్జించాడు.

"విన్నాం" అన్నాం ఏకగ్రీవంగా రామం, నేనూ.

"వింటే ఏం లాభం వెధవలు......"

ఇంతలో వ్యాసులుగా రింటి గుమ్మంలో కొచ్చేశాం. వ్యాసులుగారు నిలువెత్తున పచార్లు చేస్తున్నారు వీధి అరుగుమీద.

"నమస్కారమండి వ్యాసులైనుగారూ" అన్నాడు మణ్యాం.

"ఎవ డా సొట్టకాళ్ళ వెధవ?" అని వ్యాసులు గారు ఒక్కడుగు ముందుకేసి, మా 'సొట్టకాళ్ళ వెధవ' శిఖరంమీద నిటారుగా నిలబడిన రెల్లు దుబ్బులు దొరికించుకున్నారు. మణ్యాం మాత్రం వూరుకున్నాడా? పైన వ్యాసులుగారి చేతి ఆధారం చూసుకుని రెండు కాళ్ళూ పైకెత్తేశాడు. వెంటనే మాయ మంత్రంలా గుప్పెడు రెల్లు వ్యాసులుగారి చేతిలో ఉండిపోయింది. మణ్యాం శరవేగంతో ఉడాయించేశాడు. నేనూ రామం చిక్కడిపోయాం అనుకున్నాను. కాని ఒక్క సెకనులో నా సమయ స్ఫూర్తి నా కొచ్చేసింది. మణ్యాం వెనకాల మూరికే నామకః రెండడుగులేసి,

"పట్టుకోండి వెధవని, పట్టుకోండి" అన్నాను.

రామం కూడా వెంటనే అదే మాట అనేశాడు. మేం ఆగేసరికి వ్యాసులుగారి కింకా పిట్ట పారిపోయినట్లూ, పిట్ట తాలూకు పుంజెడు ఈకలే తన చేతిలో మిగిలి నట్లూ అర్థం కాలేదల్లే ఉంది.

"చిత్రంగా ఉందే, తమాషాగా ఉందే!" అన్నారు చేతిలో వెంట్రుకలు సూక్ష్మంగా పరిశీలిస్తూ, వాటి మధ్య ఎక్కడేనా మణ్యాం ఉన్నాడేమో నని!

"పారిపోయాడండి వెధవ!" అన్నాను వినయంగా.

"నువ్వెవడవోయ్?" అన్నారు హఠాత్తుగా అప్పుడు నన్ను చూసి.

"నేనాండి, నా పేరు ఫలానాండి, ఆ వెధవ మీ దగ్గరనుంచి పారిపోతూంటే, పట్టుకుందామని...."

"ఎవ డా దొంగ వెధవ? చంపేద్దును కొంచెం వుంటే. వ్యాసులైనుకు: అడ్డమైన వెధవకీ ఇదో ఆటయి పోయింది. పదిమందిని ఉతికేస్తే తీరిపోతుంది."

"ఇప్పటి కెంతమందయ్యారండీ?" అన్నాడు రామం కుతూహలంగా. పదిమందీ అయిపోతే ఇంక తను కూడా వ్యాసులైనుకోవచ్చును కదా అనేమో! నేను ఆగమని గిల్లుతూనే ఉన్నాను. కాని వాడికి లెక్క దగ్గర వెనకా ముందూ ఉండదు. ఏమైనా తేల్చుకో వలసిందే!

"నువ్వెవడవోయ్? నీ కెందుకా లెక్కలు? ఏమన్నా కావా లేమిటి?" అన్నా రాయన కాబోయే అల్లుడు మొహమాట పడుతున్నాడని గాబోలు!

"అబ్బే, వొద్దండి" అన్నాడు రామం బెట్టుగా "నా పే రామమండి."

"రామవో దోమవో, ఇహ దైవెయ్!" అన్నారు వ్యాసులుగారు. ఇప్పటి కాయన, వాడు పారిపోయాక మణ్యాం జుట్టువల్ల తమ కేమీ ఉపయోగం లేదని నిర్ణయానికి వచ్చినట్టున్నారు. చేతిలో ఉన్న గుప్పెడూ ధార విడిచారు. కాని చేసిన తప్పు వెంటనే గ్రహించు కున్నట్టున్నారు.

"ఈ వెధవ జుట్టు ఇక్కడ గుమ్మంలో పారేశాను!" అని వొంగి, ఆ జుట్టు తియ్యబోయి, మళ్ళీ మనసు మార్చుకుని "నాయనా, ఈ జుట్టుతీసి అలా దూరంగా విసిరేయ్యి, నువ్వు కొంచెం పెద్ద మనిషిలా ఉన్నావు" అన్నారు.

"ఓ, అలాగే! తప్పకుండా! దూరంగా! క్రిందా! చయవాగా!" అన్నాను.

"మీరు చెప్పినే కదండీ, మీరే పారెయ్యకేళ పోయారా?" అన్నాడు రామం.

"అహ్హహ్హహ్హ! ఏదో నవ్వులంటే!" అన్నారు వ్యాసులుగారు. ఆయన నోట నవ్వప్పటికి వినిపించింది. మబ్బులేని పిడుగులా, ప్రళయంలా ఉందా నవ్వు.

నేను కేశోపసంహారం క్రమంగా నిర్వర్తించాక, వ్యాసులుగారు నావేసి ఎగాదిగా చూసి, "ఏ ఊరు నాయనా మీది? మా [illegible]" అన్నాడు అభ్యయంగా.

ఈ మాత్రం ఆప్యాయత సంపాదించుకున్న తరువాత నాకు కొంచెం ధైర్యం కలిగింది. అరుగుమీద కెళ్ళి కూర్చున్నాను. నా ప్రక్కనే రామం కూడా చతికిలబడ్డాడు. మా వూరి పేరు చెప్పాను.

"అలాగా? మీ యింటిపేరు? అట నింటి పేరు?" అన్నారు ఆయన కూడా కూర్చుంటూ.

నేను చెప్పాను.

"అహా? నువ్వు ధూళి పాళివా బబ్బాయివిటోయ్? ధూళిపాళి రావనాథంగా రేమౌతారు?" అని అడిగారు రామాన్ని.

"మా తాతేనండి బతికున్నప్పుడు. ఇప్పుడు చచ్చిపోయాడండి. అసలప్పుడాయంది నా పేరేనండి" అన్నాడు రామం.

"ఉహూ? మీ తాతగారు నాకు గురుతుల్యుడు. ఆయన మహా పండితుడోయ్! ఇంతకీ పండిత పుత్రుడు నువ్వేనా, మీ నాన్నా?" అడిగిన పద్ధతి చూస్తే, ఆయన మాటలో ఏదో గూఢార్థం ఉందేమో అనుకున్నాను. కాని రామం "అధికస్య అధికం ఫలం" అనుకున్నాడు.

"ఇద్దరమూనండి" అన్నాడు.

"అలాగేం? అహ్హాహ్హాహ్హాహ్హా!" అన్నారు పదిమంది కుంటోత్సాహుల్లాగ నవ్వుతూ.

"ఇంతకీ, ఇలా ఏం పనిమీద అఘోరించినట్లు?"

"మామూలు పనేనండి" అన్నాడు రామం నోటికొచ్చిన మా కేంద్ పేరేస్తూ. వాడు నిజమే చెప్పి ఉండవచ్చును. వాడి కిలా అమ్మాయిల కోసం తిరగటం మామూలు పనే. అయితే మాత్రం వ్యాసులుగారితో చెప్పవలసిన మాట కాదది. నే చెప్పేదది!

"ఏమిటా మామూలు పని?" అన్నారు వ్యాసులుగారు. ఇంకా మీదేం వాగుతాడోనని నే సందుకున్నాను.

"ఈ వూరు పెళ్ళి కొచ్చామండి" అన్నాను.

"అహ్హాహ్హాహ్హాహ్హాహ్హా! మీకు పెళ్ళిళ్ళకెళ్ళటం మామూలు పనిటయ్యా, బహు ఛేష్టగ్గా ఉంది. నే నడిగిం దది అడిగాదయ్యా. మా అరుగు మీ దెందుకు తైతాయించారూ అని." మీారు చూశారో లేదో కాని, వ్యాసులుగారి ప్రతి వచన నవ్వూ కొంచెం పొడుగవుతోంది. ధ్వని కూడా జాస్తి అవుతూనే ఉంది. ఆయనలో ఈ సువ్వాద్యావాంకురం నశించకుండానే, అసలు సంగతి చెత్తా అనిపించింది.

"మొన్న మా రామం మీ అమ్మాయిని పెళ్ళి పందిట్లో చూశాడండి........" అని ఇంకా మొదలెట్టాను.

"ఎందుకు చూడాలి? మీ వయస్సులో కుర్రాళ్ళు పరస్త్రీలకేసి కన్నెత్తయినా చూడవచ్చునా?" అని ఉరిమారు వ్యాసులుగారు.

"అబ్బే, కన్నెత్తకుండానే చూశానండి" అన్నాడు రామం.

"కాదండి, చూసి, అప్పట్నించీ ఆ అమ్మాయినే పెళ్ళి చేసుకోవాలని ముచ్చట పడుతున్నాడండి" అన్నాను.

"ఏ అమ్మాయిని?"

"మీ అమ్మాయినే నండి. కనకాన్ని!" అన్నాడు రామం లొట్టలేస్తూ.

"కనకాన్నే ఎవడా అనుకున్నావాడు? అన్నారు డొక్క చీరేస్తానన్న ధోరణిలో. కాని రామానికి ఎక్కణ్నించి వచ్చిందో ధైర్యం

"నేనేనండి. రామాన్ని" అన్నాడు.

"నువ్వే నువ్వు?"

"అవునండి. ఈడూ జోడూ అతికినట్లు సరిపోతాయండి" అన్నాడు రామం.

"అవనంటే నీ యిష్టమే? నా యిష్టం లేకుండా పెళ్ళెలా అవుతుందో చూస్తాకదూ!" అన్నారులేచి పంచె కడుతూ.

"ఎంత మాట సెంతమాట! మీ యిష్టం లేకుండా అవనే అవదండి. మీ ఆశీర్వాదం కోసమే అడుగుతున్నామండి" అన్నాను.

"అలాగా!" అన్నా రాయన కొంచెం శాంతించి.

"అవునండీ. రామం వాళ్ళ నాన్నకి ఒక్కడే కొడుకండి. వాళ్ళ తాతగారు సంపాయించిపోయింది చాలా వుందండింకా. మా రామానికి కిచ్చి చేస్తే, కట్నం కానుకా అక్కర్లేదండి" అన్నాను. ఇదంతా అవగాహన చేసుకోటానికి ఒక నిమిషం పట్టిం దాయనకి. వెంటనే మరో ముక్క తగిలించేశాను. "పోనీ మీ మేనల్లుడు జగన్నాథంగారికే చేస్తానంటే మా దార్ని మేం పోతామండి."

"ఇహి,హిహి! జగన్నాథం! దెయ్యపు తల జగన్నాథం! డి. టి. జగన్నాథం!" అంటున్నాడు రామం. కాని ఆయన వాడి మాట వినిపించుకోలేదు.

"ఛ, ఛ! అప్రాచ్యుడు! వాడి నాటకాలూ వాడూను. ఆ వెధవ కిచ్చేది లేదు. ఆరు మూడయినాసరే!" అన్నారు.

"ఆరు మూళ్ళు పద్దెండయినాసరే!" అన్నాడు రామం. మా వాడి ఎక్కాల పాండిత్యం ఆయన వినలేదు. ఆయన బట్టతల దీర్ఘాలోచనలో పడింది. రెండు నిమిషాల తరువాత అన్నారు.

"అయితే, అంతా బాగానే ఉందయ్యా! గాని మీారేనా సమ్మంధం నిర్ణయించేది? మరి మీ పెద్ద వాళ్ళూ, మాట్లాడ్డం,తతంగం అంతా అక్కర్లేదూ?

"అక్కర్లేదండి మరీ మా నాన్న చంపెయ్యడండీ?" అన్నాడు రామం. వ్యాసులుగా రింతవరకూ తీసుకొచ్చినందుకు నన్ను నేను మనస్సులో చాలా అభినందించుకున్నాను. ఈ రామంగాడు నోరు మూసుకుని వూరుకుంటే చివరికంటూ నెగ్గుకొస్తాను. ఏదో అనేస్తాడు. అల్లుకొచ్చిన కథంతా హూష్ కాకీ అయిపోతుంది.

"మీారొక్కసారి మా వూరొచ్చి వాళ్ళ నాన్నతో మాట్లాడితే అంతా సవ్యంగా అయిపోతుందండీ" అన్నాను రామం మాటలు ఆయన బట్టతలలో కెక్కకుండానే.

"అయితేనసరే, నే నొచ్చి అంతా రైటు చేసేస్తాను. అమ్మాయ్! వీళ్ళ క్కాసిన్ని మంచి నీళ్ళియ్యమ్మా!" అని గావు కేకొకటి వేశారు. కాబోయే అల్లుణ్ణి మర్యాద చెయ్యటం వెలుగ్గా బోలు!"

"కాఫీయినా పట్రమ్మన కూడదూ?" అని నెమ్మదిగా గొణుక్కున్నాడు కాని, రామం మొత్తం మీాద సొంగిపోతున్నాడు. కాని ఇంతట్లో కే మా వెనుక ఒక పెద్ద గండు తుమ్ము వినిపించింది? చూస్తే అది మా సూరయ్య బ్రహ్మగారిది. ఈ తుమ్ము సామాన్యం అయింది కాదని నే నప్పుడే అనుమానించాను. బ్రహ్మగారికీ, వ్యాసులుగారికీ క్రింది సంభాషణ జరిగింది.

"దైవెయ్యండి సూరయ్యగారూ! సమయానికొచ్చారు."

"అహ హ ఈ కిష్కిల్లో పురోగహోరీకులోడే ఏదో సంభాషణ చేస్తూన్నట్లున్నారు వ్యాసులుగారు!"

"కుర్రాళ్ళు బుద్ధిమంతులే. వీళ్ళది మా వూరేటి!"

"అహా, నాకు తెలుసు లెబ్ది."

"ఏం అలా అంటున్నారు?"

"అబ్బే కొల్లేవ్ కుర్రాళ్ళకి చురుకు బాలెక్కువేలెద్ది, లేకపోతే, రాత్రి అల్లా జోరుగా వీళ్ళిది తరువు కొచ్చిలవాళ్ళు ఇప్పు డప్పుడే వీరు ఇష్టాగోష్ఠిగా అరుగుమీద కూర్చోబెట్టుకుల్దారా!"

"నేనా, వీళ్ళనా, రాత్రా, ఏమిటి మీ రనేది?"

"జైగా ఈ యబ్బాయికి బూర్చ రోగ వుల్దల్దీ" (రామాన్ని చూపించి)

"మూర్ఛ రోగమా?"

"మొల్ల పెళ్ళి పల్దిట్లో లాలుక వెళ్ళబెట్టి కూలిబోతే లే కళ్ళారా చూశా లల్దీ"

రామం ఈ ప్రపంచకంలో లేడు. పై సంభాషణ జరుగుతుండగా మంచి నీళ్ళు తీసుకు వచ్చిన కనకం సౌందర్యాన్ని అనిమిష లోచనాల్తో జుర్రుకుంటున్నాడు. కనకం రామం ముఖం చూడగానే గ్లాసు క్రిందపెట్టి మెటికలు విరిచింది. రామం డీళ్ళ పెట్టాడు. కనకం పెదవులు విరిచి వెక్కిరించింది. రామం నాలుక చాచి వెక్కిరించాడు. ఆఖరికి కనకం కోపంతో ఒకడుగు ముందుకు వేసి: "నాన్నా, ఇయ్యబ్బాయ్యే నన్నా! పొద్దు న్నైరూ గట్టుదార, నన్నాప్పేసి, పెళ్ళేసేమన్నాణ్నన్నా!" అంది. ఈ కన్నడం మా యిద్దరి కంటే వాళ్ళిద్దరికే కొంచెం త్వరగా అర్థం అయినట్లుంది.

"నిజవే, నిజవే? అయ్య వీళ్ళిల్లు......" అన్నారు బ్రహ్మగారు.

"నిజవేస్తే?" అన్నారు వ్యాసులుగారు.

ఇంతలో ఎక్కణ్నుంచి వూడి పడ్డాడో, జగన్నాథం రంగ మధ్యంలో ప్రవేశించి: "నిజవే మావయ్యా! రాత్రి వీళ్ళిద్దరూ, వీళ్ళ స్నేహితుడూ కలిసి మీ యింటి గోడ దూకుతోంటే నేను కళ్ళారా చూశాను" అన్నాడు.

"నువ్వే ముందు దూకావు!" అన్నాడు రామం. వాడి అబద్ధాన్ని బయట పెట్టేస్తున్నట్లు.

ఇక ఆ తరువాత వ్యాసులుగారు మా గురించి అన్న మాటలు ఎప్పటికీ అముద్రితంగానే ఉండిపోతాయి. మే మిద్దరం మణ్యం అడుగు జాడల్లో ఉడాయించేశాం. ఎటొచ్చీ మేం ఇంకా కొంచెం త్వరగా పరుగెత్త వల్సొచ్చింది. ఎందుకంటే, మా వెనకాల వ్యాసులుగారి ఇఱ్ఱ చేత్తో పుచ్చుకుని జగన్నాథం